

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 66)
z dnia 24 maja 2017 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 66)

24 maja 2017 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem posłów: **Elżbiety Kruk (PiS)**, przewodniczącej Komisji i **Piotra Babinetza (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, przeprowadziła pierwsze czytanie:

- poselskiego projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka (druk nr 1512),
- poselskiego projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 250-lecia konfederacji barskiej (druk nr 1513),
- poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia 80. rocznicy rozpoczęcia budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego (druk nr 1540).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Komosa** naczelnik wydziału w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral, Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz, Tomasz Czech, Łukasz Grabarczyk, Ewelina Maksimiec** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji obejmuje następujące punkty: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka (druk nr 1512), pkt II – pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 250-lecia konfederacji barskiej (druk nr 1513), pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia 80. rocznicy rozpoczęcia budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego (druk nr 1540). Przy okazji przypominam czy informuję Komisję, że w regulaminowym terminie wpłynęła określona regulaminem Sejmu liczba projektów w sprawie ustanowienia patronatów roku 2018, tak że 5 projektów, które przewiduje regulamin, wpłynęło. Jeden już procedowaliśmy – w sprawie Niepodległości. Dzisiaj będziemy zajmowali się dwoma. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Przystępujemy do rozpatrywania punktu I – pierwsze czytanie projektu uchwały z druku nr 1512. Bardzo proszę pana przewodniczącego Piotra Babinetza o uzasadnienie projektu uchwały.

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Mam zaszczyt przedstawić uzasadnienie do projektu uchwały Sejmu RP w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka.

Grupa posłów Klubu Parlamentarnego PiS przedłożyła projekt powyższej uchwały, ponieważ uważamy, że postać, że ksiądz arcybiskup Ignacy Tokarczuk to człowiek niezwykły i wyjątkowy, postać bardzo ważna dla Kościoła katolickiego w Polsce, ale myślę, że również znacząca dla Kościoła powszechnego, a co dla nas szczególnie ważne – to człowiek niezwykle zaangażowany – to człowiek niezwykle zaangażowany w sprawy naszej ojczyzny, w sprawy działań na rzecz wolności człowieka i niepodległości Polski. Można

powiedzieć, że jeśli chodzi o Podkarpacie, ale także cały obszar Rzeczypospolitej, cały obszar Polski, to jeden z przywódców działań na rzecz obrony Polski przed komunistami i w działaniach na rzecz niepodległości Polski.

Zasługi księdza arcybiskupa są niezwykle silne, niezwykle duże, jeśli chodzi właśnie o sprawę wolności wyznania, wolności religii, wolności Kościoła katolickiego w Polsce, ale także jeżeli chodzi o działania na rzecz wsparcia opozycji niepodległościowej, opozycji demokratycznej, w tym w szczególności sposób „Solidarności”, a także niezależnego ruchu chłopskiego, rolników polskich. Wreszcie duże są zasługi księdza arcybiskupa Ignacego Tokarczuka w obszarze działań na rzecz niezależnej kultury polskiej.

Dlatego uważamy za bardzo dobry, słuszny pomysł ze względu na to, że ksiądz arcybiskup Ignacy Tokarczuk urodził się 1 lutego 1918 roku, aby zaproponować Wysokiej Komisji, by pozytywnie zaopiniować Sejmowi RP projekt uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram debatę ogólną. Czy są pytania do pana posła? Bardzo proszę – pani przewodnicząca.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, ja tylko gwoli uzupełnienia. Arcybiskup Tokarczuk jest nazywany kapłanem niezłomnym i człowiekiem niezłomnym. Został tak nazwany, niestety, nie przez nasze środowiska narodowo-katolickie, ale oczywiście przez wysokich dostojników komunistycznych, którzy nie potrafili sobie poradzić z arcybiskupem Tokarczukiem. W czasie swojej działalności, gdy został biskupem w Przemyślu, wybudował 430 kościołów i budował je najczęściej nocą, dlatego że władze komunistyczne nie zgadzały się na budowę kościoła. Powołał 200 parafii. Te wskaźniki już same mówią za siebie.

Jeszcze tylko gwoli informacji chciałam dodać, że 21 maja 2007 roku arcybiskup Tokarczuk został powołany przez śp. prezydenta Lecha Kaczyńskiego w skład Kapituły Orderu Orła Białego. Tam zasiadają ludzie szczególnie doświadczeni i szczególnie cenieni przez naród. To tyle, co chciałam powiedzieć. Uważam, że jak najbardziej arcybiskup Tokarczuk zasługuje na to, aby ustanowić rok 2018 Rokiem jego imienia.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są inne pytania, uwagi? Jeśli nie ma, to zamykam pierwsze czytanie.

Przystępujemy do rozpatrywania projektu uchwały. Bardzo proszę – czy są uwagi do tytułu uchwały? Jeśli nie ma, to czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tytułu? Nie ma. Komisja przyjęła tytuł uchwały „w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka”.

Przystępujemy do rozpatrzenia akapitu pierwszego. Tu są uwagi Biura Legislacyjnego. Państwo macie wersję tekstu z naniesionymi tymi uwagami. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W pierwszym akapicie w trzecim zdaniu proponujemy wyraz „wschodzie” zapisać małą literą. Następnie po wyrazie „ukraińskich” postawić kropkę i rozpocząć nowe zdanie od słów „W 1946 r. musiał ponownie opuścić sowiecki Lwów”, przy czym mamy pytanie o lokalizację słowa „ponownie”. W projekcie jest ono umieszczone po słowie „opuścić” – jakoby odnosiło się do „ponownie sowiecki”, natomiast my chcielibyśmy zapytać, czy może nie powinno się odnosić do „ponownie opuścić”?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myszę, że jednak ważniejsze było to związanie „ponownie” z „sowieckim”, jeżeli chodzi o zamysł.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Musiał opuścić, bo Lwów był ponownie sowiecki. Taka była myśl, tak?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Inaczej mogłaby się nawet pojawić wątpliwość co do intencji tego określenia „sowiecki Lwów”. Wiadomo, że ten sens jest negatywny, że ponownie sowiecki.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

A te 3 pierwsze małe korekty?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że są bardzo zasadne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jeśli nie ma sprzeciwu, to te 3 pierwsze korekty przyjęlibyśmy jako Komisja. Czwartą, czyli przestawieniem szyku słów „ponownie opuścić”, pozostawilibyśmy, chyba że jest jakieś inne zdanie. Jeśli nie ma, to zapytam: czy są jeszcze jakieś inne uwagi do tego akapitu? Czy jest sprzeciw wobec jego przyjęcia? Nie ma. Komisja przyjęła akapit z trzema korektami Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne, bo również są uwagi.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Proponujemy nieco zmienić pierwsze zdanie, aby ono brzmiało: „Ignacy Tokarczuk 6 lutego 1966 r. otrzymał w Przemysłu sakrę biskupią”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że to są zasadne uwagi.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jeśli nie ma sprzeciwu, to przyjęlibyśmy jako Komisja te uwagi. To są korekty, prawda? Ciągłe nie ma potrzeby wprowadzenia poprawek. Jeśli nie ma sprzeciwu Komisji, to byśmy je przyjęli. Nie ma sprzeciwu. Czy są jeszcze jakieś inne uwagi? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu drugiego wraz z korektami zaproponowanymi przez Biuro Legislacyjne? Nie ma. Komisja przyjęła akapit drugi.

Bardzo proszę – przechodzimy do akapitu trzeciego. Znowu są drobne uwagi Biura Legislacyjnego, więc bardzo proszę.

Legislator Ewelina Maksimiec:

W pierwszym zdaniu trzeciego akapitu proponujemy, aby lata siedemdziesiąte były zapisane cyfrowo – „70.”, ponadto „kuria biskupia” z małych liter oraz proponujemy po wyrazie „niepodległościowej” po przecinku wykreślić słowo „a”, by brzmiało: „niepodległościowej, w tym szczególnie niezależnego ruchu chłopskiego”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że to też słuszne uwagi.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Te wszystkie uwagi, tak?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są inne uwagi do tego akapitu? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z korektami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Komisja przyjęła akapit trzeci wraz z korektami Biura Legislacyjnego.

Przystępujemy do akapitu czwartego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne, znowu są uwagi.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Tak, po prostu odczytam czwarty akapit: „Biskup Ignacy Tokarczuk jako zdecydowany przeciwnik sowieckiej okupacji Polski był przez funkcjonariuszy komunistycznego państwa zaciekle zwalczany, inwigilowany i fałszywie oskarżany przed wiernymi i zwierzchnikami kościelnymi”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że również te uwagi Biura Legislacyjnego są zasadne.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze jakieś inne uwagi do tego akapitu? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z korektami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Komisja przyjęła akapit czwarty.

Przechodzimy do następnego akapitu. Tutaj też jest jakaś drobna uwaga, tak? Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Tak. W akapicie piątym proponujemy tylko skreślić przecinek po wyrazie „niepodległości”.

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tu może być dylemat, czy wtedy należałoby rozumieć tę datę jako datę momentu, kiedy Ignacy Tokarczuk został arcybiskupem metropolitą przemyskim, czy byłaby to data odzyskania niepodległości. Nie wiem, daję pod rozwagę państwa to, który wariant jest bardziej czytelny. Wydaje mi się, że tutaj przecinek jest zasadny, bo najpierw jest ten okres odzyskiwania niepodległości. Tutaj trudno jest wskazać precyzyjnie jakąś jedną datę, bo to był proces odzyskiwania niepodległości, ale to się dzieje wcześniej i później w 1992 roku ksiądz biskup Ignacy Tokarczuk zostaje arcybiskupem metropolitą przemyskim. Zostawilibyśmy przecinek – tak po namyśle.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy „po odzyskaniu przez Polskę niepodległości” jest w ogóle potrzebne w tym zdaniu?

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że tak, bo to podkreśla, że działania i zaangażowanie nie tylko, ale także, biskupa Ignacego Tokarczuka zostają w ten sposób uwieńczone powodzeniem, że Polska odzyskuje niepodległość.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czyli pozostajemy przy tej...

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Przy wersji z przecinkiem.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do tego, jakieś inne uwagi do akapitu piątego? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu piątego w wersji zaproponowanej w projekcie uchwały? Nie ma. Akapit ten został przyjęty przez Komisję.

Przystępujemy do akapitu szóstego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne. Też są dwie, trzy uwagi.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Tak, mamy trzy uwagi. Po pierwsze – proponujemy wykreślić nawias przed cytatem, przed wyrazem „Stałeś się”. Po drugie – po wyrazach „Twój głos” proponujemy dodać przecinek, ponieważ taka jest oryginalna pisownia w tym cytacie oraz poprawić literówkę: „umacniał na duchu”.

Posel Piotr Babinetz (PiS):

Tak, myślę, że pierwsza poprawka powoduje większą czytelność tekstu, a druga i trzecia są oczywiste. Dziękuję za zauważenie tych braków w projekcie tekstu.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są inne uwagi do tego akapitu bądź do przedłożonych propozycji? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu szóstego wraz z korektami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Komisja przyjęła akapit szósty.

Ostatni akapit. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Proponujemy jedynie zamienić „w setną rocznicę” pisaną słownie na „100. rocznicę” pisaną liczbą.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Posel Piotr Babinetz (PiS):

Również konsekwentnie tak jak poprzednio jest to dobra poprawka.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy państwo macie do tego jakieś uwagi i jakieś jeszcze inne uwagi do akapitu ostatniego? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z tą jedną korektą? Nie ma. Komisja przyjęła ten akapit.

Pozostaje mi więc zapytać, czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tekstu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka wraz z przyjętymi przez Komisję korektami zaproponowanymi przez Biuro Legislacyjne? Nie ma. Komisja przyjęła uchwałę.

Pozostaje nam wybranie posła sprawozdawcy. Proponuję, by był nim pan poseł Piotr Babinetz. Czy są inne propozycje? Pan poseł się zgadza?

Posel Piotr Babinetz (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Sprawozdawcą Komisji będzie pan przewodniczący Piotr Babinetz. Tym sposobem zamykamy punkt I.

Przechodzimy do punktu II, czyli pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 250-lecia konfederacji barskiej z druku nr 1513. Bardzo proszę pana posła Roberta Kołakowskiego o uzasadnienie projektu uchwały w imieniu wnioskodawców.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo. Mam zaszczyt przedstawić projekt uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 250-lecia konfederacji barskiej. W przyszłym roku przypada rocznica zawiązania konfederacji barskiej – zbrojnego związku szlachty polskiej, utworzonego w roku 1768 w Barze w obronie wiary katolickiej i niepodległości Rzeczypospolitej. Konfederacja uważana jest za pierwsze wielkie powstanie narodowe.

Celem konfederacji było zniesienie narzuconego przez Rosję traktatu wieczystej przyjaźni, mocą którego Polska stawała się protektoratem rosyjskim. Ważną rolę odegrały tutaj też prawa dotyczące równouprawnienia innowierców, co doprowadziło do zawiązania konfederacji.

Konfederacja barska trwała najdłużej ze wszystkich powstań i objęła największy obszar Rzeczypospolitej. Po stronie konfederatów w walkach wzięło udział ponad 100 tysięcy osób. W ramach konfederacji stoczono kilkaset bitew i potyczek.

Konfederacja barska odegrała bardzo ważną rolę w naszej historii. Konfederacja zapadła głęboko w pamięć historyczną kolejnych pokoleń Polaków, większą niż powstanie listopadowe. Dopiero powstanie styczniowe może konkurować pod tym względem, pod względem znaczenia z konfederacją barską.

Oczywiście należy też wspomnieć o tym, że w dorobku literackim najwięcej dzieł literatury XIX wieku poświęconych jest właśnie konfederacji barskiej.

Konfederacja stała się również jednym z przełomowych momentów w dziejach naszej świadomości narodowej. Jej charakterystyczne cechy można odnaleźć również w późniejszych zrywach aż do czasów współczesnych.

Mamy nadzieję, że przyjęcie przez Sejm Rzeczypospolitej tej uchwały przyczyni się do przywrócenia konfederacji barskiej należnego jej miejsca w dziejach naszego narodu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram debatę ogólną. Czy są uwagi i pytania do pana posła? Nie ma. Sprawa jest oczywista. W takim razie zamykam pierwsze czytanie.

Przechodzimy do rozpatrywania tekstu uchwały. Czy są uwagi do tytułu? Tutaj znowu mamy uwagi Biura Legislacyjnego. Państwo macie tekst z wprowadzonymi do niego propozycjami. W takim razie bardzo proszę Biuro Legislacyjne – uwagi do tytułu.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Dziękuję bardzo. Sejmowi językoznawcy proponują, aby tytuł uchwały brzmiał: „w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Jubileuszu 250-lecia Zawięzania Konfederacji Barskiej”, przy czym „Zawięzania Konfederacji Barskiej” byloby pisane wielkimi literami.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czemu? „Konfederację Barską” jakby rozumiem, ale...

Legislator Ewelina Maksimiec:

To wynika z tego, że to jest tytuł uchwały.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – pani poseł Lichocka.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Nie wiem, czy to nie będzie wbrew intencji wnioskodawcy, ale czy nie możemy po prostu zrobić Roku Konfederacji Barskiej, że rok 2018 jest Rokiem Konfederacji Barskiej, a kwestię jubileuszu, to, że 250 lat, mamy w treści uchwały.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Moglibyśmy. Jako Komisja przyjęliśmy już dwie uchwały jubileuszowe, ale to były takie wyjątkowe uchwały – to był Jubileusz Chrztu i Jubileusz 100-lecia Niepodległości. Ja bym się do tego przychyliła, bo być może wolałabym, żeby to pozostało właśnie do takich wyjątkowych rocznic dla naszej historii, ale to jest pytanie do posła wnioskodawcy.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Konfederacja barska jest wyjątkowa, ale przychyliam się do tego wniosku, oczywiście.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czyli byloby ” Rok... Jeszcze raz, pani poseł.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Byloby: „w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Konfederacji Barskiej”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są uwagi do tej propozycji? Rozumiem, że to musi być poprawka, tak? Będziemy głosować.

Kto jest za przyjęciem tytułu uchwały w brzmieniu przedstawionym przez panią poseł Lichocką? (10) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

Przechodzimy do pierwszego akapitu. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Tylko drobna uwaga. Konsekwencją przyjęcia tej poprawki będzie konieczność wprowadzenia odpowiedniej zmiany w ostatnim akapicie. Tam również jest mowa o tym, że Sejm ustanawia rok 2018 Rokiem Jubileuszu, więc my odpowiednio to zmienimy.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dobrze, dzięki.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

W tytule „Konfederacja Barska” wielkimi literami, tak?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak, rozumiem, że to przyjęliśmy.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Jest to konsekwencja przyjęcia tego, że w uchwałach rocznych tytuły piszemy wielkimi literami.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak. Dziękuję.

Przystępujemy do rozpatrywania akapitu pierwszego. Tu jest jakaś drobna uwaga Biura Legislacyjnego, tak? Bardzo proszę.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Tak, drobne uwagi redakcyjne, aby po nawiasie, w którym wymienione są lata, zamiast przecinka postawić myślnik i po wyrazach „związku szlachty polskiej” usunąć przecinek.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tutaj jest myślnik, tak? Czy mogłaby pani powtórzyć?

Legislator Ewelina Maksimiec:

Tak. W pierwszym akapicie w zdaniu pierwszym po nawiasie, w którym są podane lata, w tekście projektu jest przecinek, natomiast językoznawcy proponują, aby zastąpić go myślnikiem i po wyrazach „związku szlachty polskiej” usunąć przecinek.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, panie pośle.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Tak, zgadzam się na taką poprawkę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze inne uwagi do tego akapitu? Bardzo proszę – pani poseł Lichocka.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Chodzi o ostatnie zdanie pojedyncze: „uważanego za pierwsze wielkie polskie powstanie narodowe”. Ja uważam, że to było pierwsze polskie, chyba niekoniecznie musimy pisać, że „uważanego”. Po prostu po przecinku dać: „pierwszego wielkiego polskiego powstania narodowego”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pan poseł wnioskodawca?

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Myślę, że tak, że możemy, bo to podkreśli znaczenie konfederacji.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Nazywajmy rzeczy po imieniu.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

I tę wyjątkowość.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Są spory historyków na ten temat...

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Takich prorosyjskich.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

...ale my zdecydowanie stajemy po tej stronie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy potrzebna jest tutaj poprawka, czy to jest korekta tekstu?

Legislator Ewelina Maksimiec:

My rekomendujemy to na piśmie, żeby przyjąć w formie poprawki.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jednak, czyli poprosimy o to panią poseł. W takim razie czy jest sprzeciw wobec przyjęcia poprawki pani poseł Lichockiej? Nie ma. Czy są jeszcze inne uwagi do tego akapitu? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia pierwszego akapitu wraz z poprawką pani poseł Lichockiej i zaakceptowaną już korektą Biura Legislacyjnego? Nie ma. Pierwszy akapit został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Najpierw poproszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

W akapicie drugim sejmowi językoznawcy proponują, aby zrezygnować z rozpoczynającego cytat cudzysłowu, który zaczyna się od słowa „wszem” i kończy po słowie „narodowych” ze względu na trudności ustalenia oryginalnego brzmienia tego cytatu. Różne źródła podają różne jego brzmienie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Poza tym ten dwukropek chyba mógłby to już zastępować, prawda? Panie pośle?

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Tak, możemy zrobić taką poprawkę. Tak będzie bezpieczniej, a z cytatami są różne problemy.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To już jest korekta, którą jeśli Komisja zaakceptuje, to Biuro Legislacyjne będzie mogło wprowadzić. Czy są uwagi zarówno do tej korekty, jak i inne do akapitu drugiego? Jeśli nie ma, to czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z tą korektą Biura Legislacyjnego? Nie ma. Akapit drugi został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Nasza propozycja dotyczy zdania drugiego w akapicie trzecim. Proponujemy zmianę szyku, by było: „W walkach po stronie konfederatów wzięło udział” a nie „udział wzięło” i zapisania skrótowo wyrazu „tysięcy” – „tys.”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Tak, zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Przepraszam, jeszcze jedna uwaga, aby na końcu po wyrazie „zryw” usunąć przecinek.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jak widzę, tu też jest akceptacja. Czy są uwagi do propozycji Biura Legislacyjnego i inne uwagi do tego akapitu? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu trzeciego wraz z korektami Biura Legislacyjnego? Nie ma, akapit trzeci został przyjęty przez Komisję.

Przechodzimy do akapitu czwartego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

W akapicie czwartym w zdaniu pierwszym proponujemy wyrazy „tworzy element”, które są w projekcie, zastąpić wyrazami: „są elementami legendy”. Ponadto w zdaniu ostatnim proponujemy zmianę szyku tak, by to zdanie brzmiało: „Dzięki temu konfederacja

barska stała się jednym z przełomowych momentów w dziejach świadomości narodowej i bez trudu można w niej odnaleźć” i dalej bez zmian. Poza tymi jeszcze chcielibyśmy zgłosić pytanie. W akapicie czwartym występuje wyraz „ojczyznę” pisany małą literą, natomiast wcześniej w akapicie drugim jest napisany wielką literą. W związku z tym czy nie należałoby jakoś ujednoczyć pisowni w uchwale?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie pośle?

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Zgadzam się na dwie pierwsze uwagi dotyczące zmiany szyku, natomiast jeśli chodzi o „ojczyznę”, to możemy zapisać wielką literą, chociaż w akapicie drugim to był cytat, a tutaj mamy „jako męczenników za wiarę, wolność i ojczyznę”, więc pewnie można by tu dyskutować. Może pani poseł Bubula...

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Graficznie niedobrze to wygląda: „wiara, wolność” małą, „Ojczyzna” wielką – graficznie to nie podoba mi się, prawda? Na razie tak. Jeśli nie ma innego zdania, to pozostawiamy ten zapis taki, jaki jest. Bardzo proszę.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Chciałam dodać, że w akapicie, który omawiamy, jeszcze po wyrazach „Zygmunta Kraśńskiego” należałoby dodać przecinek.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy nie lepiej dodać tu po prostu myślnik, prawda? Panie pośle, jakbyśmy tu postawili myślniczek?

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Myślę, że myślnik. Tak będzie sensownie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak? Dobrze. Czy są jeszcze inne uwagi? Bardzo proszę – pani poseł Lichocka.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Mnie się nie podoba pierwsze zdanie tego akapitu. „Element legendy walki o wolność” to jest chyba trochę niezręczne sformułowanie. W tej chwili nie mam gotowego rozwiązania, chciałam to poddać państwu pod uwagę. „Konfederacja barska wraz z Konstytucją 3 maja i powstaniem kościuszkowskim tworzy element legendy walki” to bardzo źle brzmi. Dałabym raczej coś w rodzaju – proszę nie traktować tego jako dosłowną propozycję – że są to wydarzenia związane z podjęciem przez Polaków dramatycznej walki o wolność wobec przeważających sił zaborców, które w okresie zaborów miały ogromne znaczenie dla przetrwania narodu.

Na czym polega ta wyjątkowość konfederacji barskiej? Nie można wmówić Polakom, że oni się poddali, że przyszło 3 mocarzy, którzy rozebrali Polskę za zgodą Polaków, że to beznadziejna republika szlachecka doprowadziła do upadku i Polacy po prostu się na to zgodzili, sami tak naprawdę założyli sobie sznur na szyję. Nam wmawiano przez okres zaborów, wmawiano nam w okresie PRL, wmawia nam się to teraz. Konfederacja barska była powstaniem narodowym. Podobnie jak insurekcja kościuszkowska i Konstytucja 3 maja były elementem walki o suwerenność i wolność Polski przeciwko planom zaborców, a w tym konkretnym przypadku konfederacji barskiej oczywiście głównie przeciwko imperium rosyjskiemu, aczkolwiek w ramach walk konfederacja barska walczyła również z Prusakami. Wołałabym, żeby w tym naszym akapicie było raczej tak to napisane niż to nieszczęśliwe sformułowanie z „elementami”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Ale nie jest, pani poseł, czyli jakaś propozycja. Tak? Bardzo proszę.

Poseł Barbara Bubula (PiS):

Mam propozycję, tylko właściwie ją tworzę. W związku z tym chciałam tylko powiedzieć, o co chodzi. Myślę, że słowa „elementami legendy” można zastąpić tak: „Pamięć o kon-

federacji barskiej i Konstytucji 3 maja miała ogromne znaczenie” itd. „dla przetrwania narodu”. Chodzi o trwanie pewnego zespołu symboli, odwoływania się do tradycji i myślę, że słowo „pamięć” niż „elementy legendy”.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Niż „legenda”?

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Ale tu chodzi o walkę o wolność. Naród przetrwał dlatego, że nie dał sobie wmówić, że...

Posel Barbara Bubula (PiS):

Tak, tylko że... Joasiu, przepraszam.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Tak?

Posel Barbara Bubula (PiS):

W tym zdaniu jest mowa nie o samym fakcie, bo o tym mówimy wcześniej, że to była walka o wolność, że takie znaczenie historyczne miała walka konfederatów, natomiast w tym akapicie jest mowa o pewnym zespole symboli, tradycji, który ukształtował się w XIX wieku, gdzie odwołujemy się do twórczości Mickiewicza, Krasińskiego i Słowackiego. W związku z tym wydaje się, że chodzi raczej o element właśnie symboliczny. Słowo „legenda” było tutaj może nie najszcześniejsze, ale sądzę, że to o to chodzi.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tak. To, że o walce o wolność już wcześniej zostało napisane, jest oczywiste.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Ja mam propozycję.

Posel Barbara Bubula (PiS):

Propozycja byłaby taka, żeby zaczynało się tak: „Pamięć o konfederacji barskiej wraz z Konstytucją 3 maja i powstaniem kościuszkowskim” – chociaż mam wątpliwości, czy powtarzać te wszystkie 3 elementy, bo to chyba nie jest tutaj konieczne – „zwłaszcza w okresie zaborów miała ogromne znaczenie dla przetrwania narodu. Do niej najczęściej odwoływano się w XIX wieku”. Wtedy można by to zdanie ułożyć troszeczkę inaczej stylistycznie.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Ja mam konkurencyjny pomysł.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

„Konfederacja barska wraz z Konstytucją 3 maja i powstaniem kościuszkowskim wpięły się w zbiorową pamięć Polaków jako przykłady walki o wolność, która zwłaszcza w okresie zaborów miała ogromne znaczenie dla przetrwania narodu”. W porządku?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Pan poseł wnioskodawca?

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Tak, oczywiście, bardzo dobrze brzmi to zdanie. Zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Wszyscy się zgadzają. Czy są uwagi do propozycji pani poseł Lichockiej? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec jej przyjęcia? Nie ma. Czy są jeszcze inne uwagi do tego akapitu? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia...

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Jeszcze jedna rzecz.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Joanna Lichocka (PiS):

W tym akapicie „konfederacja barska” jest napisana z małej litery.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Rozumiem, że my konsekwentnie już to wprowadziliśmy, tak? Nie? Źle rozumiem?

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Pani przewodnicząca, w tytule piszemy wielką literą tylko dlatego, że w uchwałach rocznych każdy element zawsze jest pisany wielkimi literami, natomiast tutaj nie.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Tutaj nie?

Posel Joanna Lichocka (PiS):

To ja proponuję też taką poprawkę.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Ale wtedy co z „powstaniem kościuszkowskim”?

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Tak samo. Konsekwentnie w całej uchwale proponuję, żebyśmy „Konfederacja Barska”, „Powstanie Kościuszkowskie”, „Powstanie Listopadowe”, „Powstanie Styczniowe” pisali z wielkiej litery. Wiem, że w III RP zmieniono zasady ortografii tak, żeby umniejszać w nazewnictwie te wydarzenia. To jest dorobek III RP. Uważam, że jako Sejm możemy się rządzić własnymi prawami.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Możemy. Czy jest sprzeciw wobec propozycji pani poseł Lichockiej? Nie ma. Czy to ma być jako poprawka? Nie. Tak?

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Tylko pytanie, ponieważ w kilku miejscach uchwały „konfederacja” jest pisana bez tego dodania, że chodzi o konfederację barską. Czy sam wyraz „konfederacja” też ma być pisany wielką literą?

Posel Joanna Lichocka (PiS):

Tak, wiadomo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jako nazwa, mimo że nie cała. Zadam takie pytanie nie tylko do tego akapitu: czy jest sprzeciw wobec zapisania w uchwale wielkimi literami nazw powstań? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu czwartego wraz z uwagami Biura Legislacyjnego i poprawką pani poseł Lichockiej? Nie ma, akapit ten został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu ostatniego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Maksimiec:

Już nie mamy uwag, bo to jest konsekwencja.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

To jest konsekwencja, czyli tutaj nie ma już uwag. Czy są jeszcze inne uwagi? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia uchwały w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Konfederacji Barskiej wraz z przyjętymi poprawkami i propozycjami Biura Legislacyjnego? Nie ma. Komisja przyjęła projekt uchwały.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Ja proponuję pana posła Roberta Kołakowskiego. Czy są inne propozycje? Nie ma. Panie posle, czy pan się zgadza? Sprawozdawcą Komisji będzie pan poseł Kołakowski. Zamykam punkt II.

Przechodzimy do punktu III – pierwsze czytanie poleskiego projektu uchwały w sprawie uczczenia 80. rocznicy rozpoczęcia budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego z druku nr 1540. Bardzo proszę pana posła Rafała Webera o uzasadnienie projektu uchwały w imieniu wnioskodawców.

Posel Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Szanowna pani przewodnicząca, Wysokie Prezydium, panie i panowie posłowie. W imieniu Klubu Parlamentarnego PiS mam zaszczyt przedstawić uzasadnienie do projektu uchwały Sejmu w sprawie uczczenia 80. rocznicy budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Drodzy państwo, COP był budowany w latach 1937-1939 w południowo-centralnych dzielnicach Polski. To jedna z największych inwestycji ekonomicznych i gospodarczych II RP. Głównym celem COP było budowanie potencjału gospodarczego Rzeczypospolitej, rozbudowa przemysłu ciężkiego i zbrojeniowego, jak również zmniejszenie bezrobocia powodowanego skutkiem wielkiego kryzysu.

Warto wspomnieć, że na budowę COP przeznaczono około 60% wszystkich wydatków inwestycyjnych o wartości blisko 2 mld zł. Budowę COP zainicjował wicepremier do spraw ekonomicznych i zarazem minister skarbu Eugeniusz Kwiatkowski. Rozpoczął pracę w bardzo trudnym okresie, jeszcze w okresie kryzysu gospodarczego, gdy w miastach panowało bardzo duże bezrobocie, a na wsi panowała wręcz bieda. Widząc tę sytuację premier Kwiatkowski podjął decyzję, aby zwiększyć zatrudnienie w przemyśle, szczególnie skupiając się na gałęzi wytwórczej. Taką symboliczną datą jest dzień 5 lutego 1937 roku. Tego dnia Sejm RP na wniosek właśnie premiera Kwiatkowskiego przyjął plan budowy COP.

Pierwotnie plan budowy COP miał być realizowany w całej Polsce, ale ze względu na ograniczone środki zdecydowano się na jego modyfikację i koncentrację inwestycji w południowo-centralnych częściach naszego kraju. Ta część została nazwana umownie „trójkątem bezpieczeństwa”. Chodziło o to, by znaczna część tych inwestycji była realizowana poza zasięgiem lotnictwa niemieckiego i radzieckiego. Uznano, że najlepszym miejscem będzie dorzecze Wisły i Sanu osłonięte od południa łańcuchem Karpat. Swoim zasięgiem COP obejmował obszary woj. podkarpackiego, świętokrzyskiego, małopolskiego, ale też częściowo mazowieckiego. Łącznie obszar ten obejmował 60 tys. m², a zamieszkiwało na nim blisko 6 mln Polaków.

Prace w ramach COP rozpoczęto z ogromnym rozmachem budując jednocześnie wiele obiektów. Już po roku od rozpoczęcia, czyli w 1938 roku wybudowano 300 km gazociągu na linii Gorlice – Jasło – Krosno – Ostrowiec. Niestety, nie zdążono dokończyć tego zadania i przeciągnąć go do Warszawy. W Dębicy wybudowano fabrykę kauczuku oraz fabrykę opon „Stomil”. W Mielcu Państwowe Zakłady Lotnicze, w Nowej Dębie fabrykę amunicji, w Rzeszowie fabrykę obrabiarek i silników lotniczych, w Tarnobrzegu zakłady metalurgiczne, w Nowej Szarzynie zakłady chemiczne, w Lublinie fabrykę samochodów ciężarowych, w Radomiu i Starachowicach fabrykę broni, a w Pionkach fabrykę prochu.

Sztandarową inwestycją były Zakłady Południowe produkujące sprzęt zbrojeniowy i zbudowane przy nich miasto Stalowa Wola. Zakłady i miasto zbudowano w ciągu 26 miesięcy i 26 dni pokazując w ten sposób tempo prac i konsekwencję w budowie COP. Łącznie w zakładach produkujących w ramach COP pracowało blisko 110 tys. ludzi, w tym 90 tys. w przemyśle.

Dalszy rozwój polskich inwestycji został zatrzymany przez II wojnę światową, w trakcie której Niemcy zajęli fabryki i wykorzystywali je na własne potrzeby. Już po zakończeniu wojny większość zakładów odbudowano lub uruchomiono od nowa.

Na koniec należy też wspomnieć, że COP to przykład budowy polskiego potencjału gospodarczego, ale w pełni opartego na patriotyzmie. Premier Kwiatkowski wiedział, że Polska po powrocie na mapy Europy musi całkowicie uniezależnić się od sąsiadów ze Wschodu i właśnie z tą intencją rozpoczął, a później konsekwentnie realizował budowę COP. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi za przedstawienie projektu i za cenną inicjatywę. Otwieram debatę ogólną o projekcie. Czy są pytania do pana posła? Proszę bardzo. Nie ma pytań, nie został też złożony wniosek o odrzucenie projektu. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu uchwały. Czy są uwagi do tytułu uchwały? Nie ma uwag. Czy ktoś jest przeciwny przyjęciu tytułu uchwały w zaproponowanym brzmieniu? Jeśli nie, to przyjęliśmy tytuł.

Przechodzimy do pierwszego akapitu projektu uchwały. Czy są uwagi państwa posłów lub Biura Legislacyjnego? Proszę bardzo, pani poseł.

Posel Elżbieta Zielińska (Kukiz15):

Mam pytanie, bo w poprzednich uchwałach „tysiące” skracaliśmy i czy to będzie równało się z tym, że w innych uchwałach też powinien być skrót „tys.”?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo pani poseł Zielińskiej. Czy Biuro Legislacyjne w tej sprawie?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Ta uwaga nie została podniesiona przez językoznawców. Wydaje się, że można tutaj po prostu wybrać jedną z dwóch opcji. Nie ma takiego przymusu, żeby skracać. Tak też jest np. z „rokiem”, tak że jest to po prostu do wyboru państwa, jaką formę przyjmujemy.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Patrząc na pierwszy akapit, na to, że jest tu duże nagromadzenie liczebników i odczyt tego zdania jest nieco utrudniony, to myślę, że skróty może nie byłyby zasadne, prawda? Tak jest chyba bardziej przejrzyste. Generalnie uwaga co do zasady jest warta rozważenia, ale w tym przypadku ze względu na ilość liczebników dla czytelności uchwały myślę, że pozostawienie w brzmieniu zaproponowanym będzie zasadne. Czy jest tutaj zgoda pani poseł? Tak, dziękuję bardzo.

Czy są jakieś inne uwagi? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia pierwszego akapitu? Jeśli nie ma, to przyjmujemy pierwszy akapit.

Przechodzimy do drugiego akapitu. Jak widzę, jest tu szereg uwag Biura Legislacyjnego. Jeżeli posłowie nie zgłaszają uwag, to prosimy bardzo Biuro Legislacyjne o przedstawienie uwag.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Dziękuję bardzo. W drugim akapicie proponujemy na początku, aby wyrazy „wicepremier i minister skarbu” zapisać małymi literami i zrezygnować z myślnika przed wyrazami „Eugeniusz Kwiatkowski”. Następnie proponujemy, aby wyrazy „dał Polsce okno na świat w postaci portu w Gdyni” zamienić na wyrazy: „sprawił, iż port w Gdyni stał się dla Polski oknem na świat”. Kolejna uwaga dotyczy przecinków i spójników przy wyrazach: „inwestycji zbrojeniowych i cywilnych oraz infrastruktury”. Proponujemy zapisać to wyrażenie w następujący sposób: „między zbrojeniowymi, cywilnymi i w infrastrukturę w myśl hasła:” i następnie proponujemy zrezygnować z kursywy i myślnika po skrócie „COP” i przed wyrazem „to”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Jak pan poseł wnioskodawca odnosi się do tych uwag Biura Legislacyjnego? Proszę bardzo.

Posel Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Pierwsza, trzecią i czwartą uwagę przyjmuję, natomiast jeżeli chodzi o zaproponowane sformułowanie: „sprawił, iż port w Gdyni stał się dla Polski oknem na świat”, to ono trochę zmienia znaczenie tego, które jest w projekcie, ponieważ tutaj nacisk na słowo „dał” powoduje, że był jednym z inicjatorów i budowniczych portu w Gdyni. Natomiast „sprawił” to tak, jakby ten port rozruszał, tak jakby ten port dzięki niemu lepiej działał, ale tutaj trzeba oddać sprawiedliwość i prawdę, że premier Kwiatkowski był jednym z budowniczych. Był nawet projektantem portu w Gdyni. Proszę o odrzucenie drugiej uwagi, chyba że zmienimy słowo „dał” na jakiś synonim, skoro ono tutaj nie odpowiada.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem, że chodzi o podkreślenie, że wtedy port w Gdyni powstał...

Posel Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Tak, że został zbudowany z inicjatywy premiera Kwiatkowskiego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, jeszcze przy pomocy, wsparciu m.in. generała Kazimierza Sosnkowskiego.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Dokładnie, był jednym z.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy tutaj ewentualnie od strony językowej ktoś miałby jakiś pomysł? Proszę bardzo, pani poseł.

Poseł Elżbieta Zielińska (Kukiz15):

Ja mam tylko pytanie, czy nie powinno być: „dbając o równowagę między inwestycjami zbrojeniowymi, cywilnymi i infrastrukturą”, bo „i w infrastrukturę” jakoś dziwnie brzmi. Tam jest kwestia dbania o równowagę między tymi podmiotami. Ten ostatni jakoś niespójnie brzmi.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Wydaje się, że tutaj chodzi o inwestycje w infrastrukturę, czyli budowa infrastruktury. To musimy potraktować jako część COP, część tej gałęzi, która była podpięta właśnie pod COP. Jedną z nich był przemysł zbrojeniowy, inną inwestycje cywilne, a jeszcze inna gałąź to właśnie inwestycje infrastrukturalne i tak to odczytuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jak według pana posła wnioskodawcy powinien być zapisany ten fragment?

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Uwaga Biura Legislacyjnego jest do przyjęcia.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Jeszcze zgłaszało się Biuro Legislacyjne – proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Ja tylko chciałam potwierdzić dokładnie to, co powiedział pan poseł, że tutaj chodzi o inwestycje w trzy oddzielne części i tak to zostałyby zapisane.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy pani poseł Zielińska? Dobrze, dziękuję.

Jest zgoda co do większości tych uwag, natomiast w przypadku drugiej, jeśli chodzi o sformułowania dotyczące portu w Gdyni, to pan poseł wnioskodawca wnioskuję, żeby pozostawić zapis dotychczasowy. Teraz pytanie do Biura Legislacyjnego: jak powinniśmy postąpić wobec całego akapitu?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Możemy przyjąć te uwagi. To są uwagi językoznawców językowe. Jeżeli pan poseł uważa, że jedna wykracza, jest bardziej merytoryczna, to po prostu z niej rezygnujemy i jej nie przyjmujemy. Jeżeli państwo wyrażacie zgodę na kolejne zaproponowane przez mnie do tego akapitu, to po prostu...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czyli bez pisemnych poprawek. Po prostu ustalamy, że 3 poprawki w tym akapicie przyjmujemy jako legislacyjne...

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Z wyjątkiem tej części dotyczącej...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

A Biuro Legislacyjne wycofuje się z tej drugiej, tak?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak jest.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Mam jeszcze pytanie, panie przewodniczący, jeżeli chodzi o kursywę. Czy w takich uchwałach nie stosuje się kursywy? Nie wiem, jaka jest praktyka. Ponieważ nie jestem członkiem komisji kultury, to nie wiem, jak to było w poprzednich. Czy były takie propozycje, aby myśl, tak jak w tym przypadku, czy jakiś cytat zapisać kursywą? Tutaj jest wniosek Biura, żeby zrezygnować z kursywy. Czy to jest taka praktyka pisania uchwał takich symbolicznych?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rzeczywiście dzisiaj mieliśmy uchwałę, która zawierała cytat i nie stosowaliśmy kursywy, przy czym tam był cudzysłów, tak że proszę tutaj Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szczerze mówiąc nie spotkałam się z kursywą. Jeżeli uznajemy to za cytat, to możemy tutaj zastosować cudzysłów.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Nie, to nie jest cytat. Powiedzmy, że to jest myśl, hasło. Przyjmuję uwagę Biura Legislacyjnego o rezygnacji z kursywy.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Ale bez cudzysłowu?

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Bez.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Biuro Legislacyjne wycofuje drugą poprawkę w drugim akapicie dotyczącą portu w Gdyni, czyli w drugiej linijce drugiego akapitu pozostaje zapis: „który w latach 20. dał Polsce okno na świat w postaci portu w Gdyni”. Jest propozycja, żeby przyjąć poprawki legislacyjne. Czy jest zgoda Komisji na takie postępowanie i na przyjęcie drugiego akapitu w takim brzmieniu? Dziękuję, rozumiem, że jest zgoda.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tutaj mamy uwagę językową, aby zrezygnować z przecinka przed wyrazem „przeciętym” i wyrazy „przeciętym rzeką San” zastąpić wyrazami „poprzecinanym rzeką Sanem”. Kolejna uwaga dotyczy usunięcia przecinka między wyrazem „mieszkańców” a „wypozażone” i wstawienia przecinka...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Wstawienia „i” zamiast przecinka.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak, między wyrazami „szkoły” a „obiekty sportowe” oraz wstawienia przecinka między wyrazami „nowoczesne, komfortowe”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję. Proszę bardzo posła wnioskodawcę o odniesienie się do tych uwag.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Mam jedną wątpliwość odnośnie do odmiany nazwy rzeki. Czy nie lepiej brzmiałoby: „poprzecinanym” – akceptuję słowo „poprzecinanym” zamiast „przeciętym” – „rzeką San”? Nie „Sanem” tylko „rzeką San”. Jako mieszkaniec Podkarpacia i miasta leżącego nad rzeką raczej nie odmieniamy nazwy tej rzeki.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Bardziej czytelny jest zapis „rzeką San”, ale proszę bardzo – pani poseł Barbara Bubula się zgłasza.

Poseł Barbara Bubula (PiS):

Jestem przeciwniczką mówienia „miasto Łódź”, „rzeka Wisła” itd., „miesiąc maj”. Ponieważ San jest dużą rzeką, to nie trzeba pisać, że to jest rzeka. Wszyscy wiedzą,

że San to rzeka. W związku z tym po prostu „poprzecinanym Sanem” – bez „rzeką” i bez konieczności rozważania, czy ma być odmieniane czy nie. Tylko „poprzecinanym Sanem”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ale był też taki zakład produkujący biszkopty w Jarosławiu. Nazywał się „San”, więc „San” może znaczyć...

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Dokładnie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ale rzeczywiście San na tyle skutecznie przecina, że może nie ma tutaj konieczności wyjaśniania. Proszę jeszcze o odniesienie się do tego, czy „poprzecinanym”.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

„Poprzecinanym” jest okay.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Wtedy musiałyby być „Sanem” a nie „San”.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

... „rzeką”, to słowo bym zostawił. Jednak nacisk na to, że faktycznie to jest rzeka – chciałbym, bardzo wierzyć, że wszyscy wiedzą, że jest taka rzeka San, ale obawiam się, że w części północnej czy zachodnio-północnej nie u wszystkich Polaków może być ta świadomość. Obym się mylił. Tutaj nacisk na rzekę jest – moim zdaniem – wskazany.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jeżeli usuniemy słowo „rzeką”, to musiałyby być sformułowanie „poprzecinanym Sanem” a nie „poprzecinanym San”, prawda? Byłoby to bez sensu. Czyli jest tu kwestia wyboru – albo „poprzecinanym rzeką San”, jeżeli dobrze rozumiem...

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

I o takie...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

...albo „poprzecinanym Sanem”.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

„poprzecinanym rzeką San”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Brzmi pewnie lepiej. Proszę bardzo – może Biuro Legislacyjne i jeszcze pani poseł Barbara Bubula, jeśli będzie można prosić o podsumowanie tego. Proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

To do państwa wyboru, natomiast językowo forma zaproponowana też po korekcie językoznawcy jest jednak „rzeką Sanem”. Taka była nasza propozycja, natomiast to już do państwa decyzji.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tu nawet po reakcji pani przewodniczącej widzę, że jest nam bliższe „poprzecinanym rzeką San”, ale chodzi o to, co robimy z „rzeką”. Czy jeszcze pani poseł Barbara Bubula zechciałaby, nie?

Poseł Barbara Bubula (PiS):

Ja nie czuję jakiegos błędu językowego przy wyrażeniu „rzeka San” i szukam w tej chwili jakiegos uzasadnienia w „Słowniku języka polskiego”, tak że pozwólcie mi coś tutaj pogrzebać, bo nie wiem, dlaczego językoznawcy to odmienili, obydwa te wyrazy. Szczerze mówiąc, do tej pory nie spotkałam się z taką korektą, ale zawieszam to, bo w tym czasie mogła się zmienić jakaś reguła, o czym nie wiem.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem, dobrze, ale...

Posel Elżbieta Kruk (PiS):

Przypominam, że nasza Komisja bardzo często nie zgadza się z językoznawcami sejmowymi.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Jest zgoda co do innych uwag Biura Legislacyjnego, tak?

Posel Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Przyjmuję, tak.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jest tylko wątpliwość co do sformułowania „poprzecinanym rzeką Sanem”. Rozumiem, że w dyskusji przeważa opinia, że owszem, należałoby uwzględnić poprawkę Biura Legislacyjnego, ale z korektą, żeby ostatecznie zapis brzmiał: „poprzecinanym rzeką San”.

Posel Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Tak, takie jest moje stanowisko.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy jest zgoda Komisji na taki zapis i czy w efekcie nie ma sprzeciwu wobec przyjęcia trzeciego akapitu? Nie ma, czyli przechodzimy dalej.

Akapit czwarty. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie czwartym proponujemy wstawić przecinek po „w realizacji”, wyrazy „Centralnego Okręgu Przemysłowego” zastąpić wyrazami „związanych z Centralnym Okręgiem Przemysłowym”, wyraz „stała” na wyraz „leżały nie tylko wysoka fachowość kadry” itd., wyrazy „ale też” zastąpić wyrazami „lecz także”. Kolejna uwaga dotyczy usunięcia przecinka po wyrazie „w wartościach”, usunięcia przecinka po wyrazie „i patriotyzm” i zapisu wyrazu „ojczyzna” małą literą, ale to już pozostawiam do państwa decyzji. Ze względu na uchwałę wyraz „ojczyzna” oczywiście można zapisać wielką literą.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę pana posła wnioskodawcę.

Posel Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Przecinek jak najbardziej tak, natomiast proponowałbym pozostawienie sformułowania „wszystkich inwestycji Centralnego Okręgu Przemysłowego”, nie wprowadzać słowa „związanych z”. Pozostałe uwagi poza zapisem małą literą słowa „ojczyzna” też tutaj przyjmuję. Proponuję pozostawić „Ojczyzny” z wielkiej litery.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że tak. Jeśli dzisiaj zadbalimy też o nazewnictwo Konfederacji Barskiej i powstań narodowych, to tym bardziej Ojczyzny, czyli trzymajmy się tego, że „Ojczyzna” będzie wielką literą.

Co do innych uwag posła wnioskodawcy to rzeczywiście, jeśli chodzi o te inwestycje COP, to rozumiem, że one de facto tworzyły COP. Gdybyśmy wcześniej mieli już COP (to trochę jak z Gdynią) i potem jeszcze są dodatkowe inwestycje, to „związane z Centralnym Okręgiem Przemysłowym” może byłoby bardziej zasadne. Jeżeli dobrze odbieram intencje wnioskodawcy, pana posła wnioskodawcy, to te inwestycje są jakby istotą tworzenia COP i w sensie merytorycznym jest to zapis lepszy: „wszystkich inwestycji Centralnego Okręgu Przemysłowego”. Rozumiem, że może chodziło o takie wypolerowanie od strony językowej i dlatego pojawiło się słowo „związanych”. Jeżeli jest jakieś inne zdanie państwa posłów, to proszę o wypowiedzi. Ja bym się przychylił do posła wnioskodawcy. Dziękuję bardzo. Jeżeli tak, to przyjmujemy uwagi Biura Legislacyjnego, jeżeli jest tu zgoda Biura Legislacyjnego na wycofanie się z tego dołożenia sformułowania „związanych z” i „Ojczyzny” pozostawiamy z wielkiej litery. Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu czwartego w proponowanym brzmieniu? Jeżeli nie ma, to przechodzimy do akapitu piątego. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie piątym proponujemy pierwsze zdanie zapisać następująco: „Warto pamiętać, że w życiorysach zarówno wicepremiera Eugeniusza Kwiatkowskiego, jak i wielu pracowników zakładów COP, chlubne karty stanowiły walki w Legionach o odzyskanie niepodległości i w wojnie z Sowiecami – o jej obronę”. Zmiana dotyczy wyrazów „zarówno wicepremier Kwiatkowski” – dodania imienia przed nazwiskiem. Wyrazy „chlubne karty stanowiły walki” zastąpiłyby wyrazy „miało karty w życiorysie zapisane walką”.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Przyjmuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jest zgoda posła wnioskodawcy. Myślę, że chyba jest zgoda. Jeżeli ktoś z państwa posłów ma uwagi, to proszę. Jeśli nie ma, to czy ktoś z państwa posłów jest przeciwny przyjęciu akapitu piątego w zaproponowanym brzmieniu? Jeśli nie, to przechodzimy dalej do akapitu szóstego i ostatniego. Bardzo proszę – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W ostatnim akapicie mamy dwie uwagi, aby przecinek między wyrazami „trudnych, niepewnych” zastąpić spójnikiem „i” i wyrazy „pierwszych latach” zastąpić wyrazami „podczas pierwszych lat”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo pana posła wnioskodawcę.

Poseł Rafał Weber (PiS) spoza składu Komisji:

Przyjmuję, dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję również. Czy są uwagi państwa posłów do szóstego, ostatniego akapitu? Jeśli nie ma, to czy ktoś jest przeciwny przyjęciu akapitu szóstego w proponowanym brzmieniu? Nie ma. Czy ktoś z państwa jest przeciwny przyjęciu uchwały w sprawie uczczenia 80. rocznicy rozpoczęcia budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego w proponowanym brzmieniu? Jeśli nie, to rozumiem, że Komisja Kultury i Środków Przekazu przyjęła pozytywną opinię do tego projektu uchwały i rekomenduje Wysokiej Izbie jego przyjęcie. Dziękuję bardzo.

Pozostało nam wyznaczyć posła sprawozdawcę Komisji. Proszę bardzo – pani przewodnicząca Elżbieta Kruk.

Poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Ja zgłaszam pana przewodniczącego Piotra Babinetza.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy są inne zgłoszenia? Nie ma. Ja wyrażam zgodę i oddaję pani przewodniczącej prowadzenie w tej trudnej sytuacji, która się wytworzyła.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Sprawozdawcą Komisji będzie pan poseł Piotr Babinetz. Zamykam punkt III posiedzenia i zapytam: czy są sprawy różne, bieżące? Jeśli nie ma, to dziękuję państwu bardzo i zamykam posiedzenie.